

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ І ТУРИЗМУ

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи
бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Дослідження конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг (на матеріалах Туристичний клуб «Саквож»)»

«Research of competitive positions of the enterprise in the market of tourism services (on the materials of Tourist club «Sakvoyage»)»

Виконав: студент 4 курсу,
групи 4зМНгт,
спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма:
«Менеджмент готельного і туристичного бізнесу»

Понідзельська Я.Р.
(прізвище та ініціали)

Керівник Вольвач І.Ю.
(прізвище та ініціали)

Рецензент Рибак О.П.
(прізвище та ініціали)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра менеджменту, маркетингу і туризму

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Менеджмент готельного і туристичного бізнесу»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

к.е.н., доц. Набока Р.М.

«_____» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА СТУДЕНТУ

Понідзельській Яні Русланівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Дослідження конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг (на матеріалах Туристичний клуб «Саквояж»)»

керівник роботи к.е.н., доц. Вольвач І.Ю.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “25”01 2021 р. № 59-с

2. Строк подання студентом роботи 07.06.2021 р.

3. Вихідні дані до роботи планові та звітні дані щодо діяльності Туристичного клубу «Саквояж» за період 2018-2020 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ

1. Теоретичні засади дослідження конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг

2. Оцінка конкурентних позицій Туристичного клубу «Саквояж» на ринку туристичних послуг

3. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентних позицій Туристичного клубу «Саквояж»

Спецчастина: охорона праці

Висновки та пропозиції

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Ілюстративні матеріали на 5 сторінках

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з охорони праці</i>	к.т.н., доцент С.І. Кузнецов		
<i>Консультант з використання ПЕОМ</i>	к.е.н., доцент І.Ю. Вольвач		
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	ст. викладач Т.В. Пацай		

7. Дата видачі завдання 25.01.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапу роботи	Примітка
1.	Робота над теоретико-методичним розділом	до 28 лютого 2021 р.	Виконано
2.	Збір матеріалів для написання кваліфікаційної роботи	до 10 березня 2021 р.	Виконано
3.	Робота над дослідницько-аналітичним розділом	до 20 квітня 2021 р.	Виконано
4.	Робота над проектно-рекомендаційним розділом	до 20 травня 2021 р.	Виконано
5.	Робота над висновками і пропозиціями	до 22 травня 2021 р.	Виконано
6.	Робота над спецчастиною до кваліфікаційної роботи	до 25 травня 2021 р.	Виконано
7.	Представлення завершеної роботи керівнику	до 30 травня 2021 р.	Виконано
8.	Отримання відзиву та рецензії	до 01 червня 2021 р.	Виконано
9.	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи	до 08 червня 2021 р.	Виконано
10.	Захист кваліфікаційної роботи	08 червня 2021 р.	За графіком

Студент _____ Понідзельська Я. Р.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Вольвач І. Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	7
1.1. Сутність конкурентної позиції підприємства	7
1.2. Особливості конкуренції на ринку туристичних послуг	16
1.3. Методичні основи виявлення та оцінки конкурентної позиції туристичного підприємства	27
Висновки до розділу 1	37
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ТУРИСТИЧНОГО КЛУБУ «САКВОЯЖ» НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	39
2.1. Аналіз конкурентної ситуації на ринку туристичних послуг України з використанням ПЕОМ	39
2.2. Загальна характеристика діяльності туристичного клубу «Саквояж»	49
2.3. Оцінка зовнішнього середовища та конкурентної позиції підприємства	55
Висновки до розділу 2	63
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ТУРИСТИЧНОГО КЛУБУ «САКВОЯЖ»	65
3.1. Впровадження інноваційних технологій для просування послуг Туристичного клубу «Саквояж» на ринок	65
3.2. Економічне обґрунтування запропонованих заходів та визначення їх впливу на конкурентоспроможність підприємства	73
Висновки до розділу 3	79
СПЕЦЧАСТИНА: ОХОРОНА ПРАЦІ	81
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93

ВСТУП

В умовах впливу глобальної економічної кризи перед туристичними компаніями гостро постають питання сталого функціонування і боротьби за покупців на кожному напрямі. У зв'язку із цим тема розроблення стратегічно-конкурентної поведінки особливо актуальна для сектора туристичних компаній, який останнім часом намітив стійку тенденцію до концентрації і посилення конкурентної боротьби між яскраво вираженими лідерами. Від того, наскільки цивілізованими будуть ці конкурентні відносини, залежать ситуація на ринку реалізації туристичних послуг у цілому й якість наданого продукту кінцевому споживачеві – туристу зокрема.

В умовах конкурентної боротьби підприємству необхідно здійснювати постійний моніторинг положення на ринку й уміти пристосовуватися до змін ринкових ситуацій у майбутньому. Ці проблеми актуальні й для підприємств туристичної сфери, які, незважаючи на наявність потенційних можливостей розвитку, приносять недостатні доходи до бюджету країни через невисоку конкурентоспроможність. Питання конкуренції та конкурентоспроможності, що набули великого практичного значення в умовах ринкової економіки, залишаються не дослідженими з погляду галузевої специфіки в туризмі, їх адекватності принципам сталого розвитку.

Слід зазначити значний внесок у розроблення проблем, пов'язаних із конкурентоспроможністю туристичних підприємств, дослідників: Л.Г. Агафонова, С.П. Гаврилук, В.І. Галушка, О.Є. Гарбера, Т.В. Гринько, Р.І. Жовновач, Т.Г. Сокол, Л. Кириченко та ін.

Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є дослідження конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг та розробка рекомендацій щодо їх покращення.

Відповідно до поставленої мети визначені наступні завдання:

- розглянути сутність конкурентної позиції підприємства;
- визначити особливості конкуренції на ринку туристичних послуг;

- дослідити методичні основи виявлення та оцінки конкурентної позиції туристичного підприємства;
- здійснити аналіз конкурентної ситуації на ринку туристичних послуг України;
- надати загальну характеристику діяльності Туристичного клубу «Саквояж»;
- здійснити оцінку зовнішнього середовища та конкурентної позиції підприємства;
- обґрунтувати заходи щодо зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг;
- визначити доцільність реалізації запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є процеси забезпечення конкурентних позицій Туристичного клубу «Саквояж».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів забезпечення конкурентних позицій підприємства на ринку туристичних послуг.

Поставлені в кваліфікаційній роботі завдання вирішувались за допомогою таких методів дослідження: абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення, розробка моделей, схем формування і розвитку шляхів зміцнення конкурентної позиції підприємства, формулювання висновків); графічний (наочного зображення динаміки інтегрального індексу конкурентоспроможності) та ін.

Інформаційною базою дослідження були спеціальна економічна література, інформація наукових та інформаційно-аналітичних сайтів мережі Інтернет, літературні посібники, матеріали періодичних видань, звітні дані досліджуваного підприємства, довідково-інформаційні матеріали.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 25 таблиць, 2 рисунки, використано 51 джерело літератури. Обсяг роботи 97 сторінок.